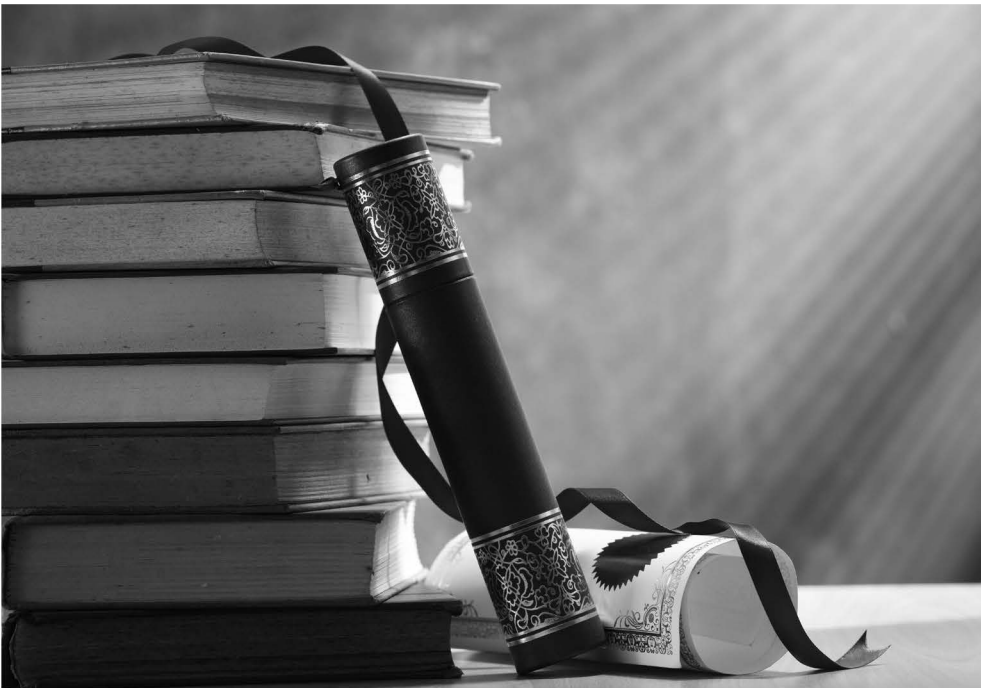

Prawo

Jednostka w postępowaniach w sprawach nadania stopnia i tytułu naukowego

Studium z prawa administracyjnego
procesowego

Magdalena Sieniuc

Jednostka w postępowaniach w sprawach nadania stopnia i tytułu naukowego

Studium z prawa administracyjnego
procesowego

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU
ŁÓDZKIEGO

Prawo

Jednostka w postępowaniach w sprawach nadania stopnia i tytułu naukowego

Studium z prawa administracyjnego
procesowego

Magdalena Sieniuc

Magdalena Sieniuc – Uniwersytet Łódzki, Wydział Prawa i Administracji
Zakład Sądownictwa Administracyjnego, 90-232 Łódź, ul. Kopcińskiego 8/12

RECENZENT

Wojciech Piątek

REDAKTOR INICJUJĄCY

Monika Borowczyk

SKŁAD I ŁAMANIE

AGENT PR

KOREKTA TECHNICZNA

Leonora Gralka

PROJEKT OKŁADKI

Katarzyna Turkowska

Zdjęcie wykorzystane na okładce: © Depositphotos.com/eskylim

Publikacja bez opracowanie redakcyjnego w Wydawnictwie UŁ

© Copyright by Magdalena Sieniuc, Łódź 2019

© Copyright for this edition by Uniwersytet Łódzki, Łódź 2019

Wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
Wydanie I. W.08830.18.0.M

Ark. wyd. 19,0; ark. druk. 16,625

ISBN 978-83-8142-340-3

e-ISBN 978-83-8142-341-0

Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
90-131 Łódź, ul. Lindleya 8
www.wydawnictwo.uni.lodz.pl
e-mail: ksiegarnia@uni.lodz.pl
tel. (42) 665 58 63

Spis treści

Wykaz skrótów	9
----------------------	----------

Wstęp	11
--------------	-----------

ROZDZIAŁ I

Stopnie naukowe i tytuły naukowe w regulacjach prawnych kształtujących przedmiotową problematykę	23
---	-----------

1. Ewolucja regulacji prawnych kształtujących system stopni i tytułów naukowych w Polsce	23
2. Postępowania w sprawach nadania stopnia naukowego i tytułu naukowego a ogólne postępowanie administracyjne	41
3. Aspekt przedmiotowy regulacji prawnych normujących problematykę stopni naukowych i tytułu naukowego	47
4. Aspekt podmiotowy regulacji prawnych normujących problematykę stopni naukowych i tytułu naukowego	48

ROZDZIAŁ II

Standard pozycji procesowej jednostki kształtowany przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego	59
---	-----------

1. Uwagi wprowadzające	59
2. Jednostka jako strona ogólnego postępowania administracyjnego	62
3. Rola zasad ogólnych Kodeksu postępowania administracyjnego w kształtowaniu pozycji procesowej strony w tym postępowaniu	70
4. Stadia ogólnego postępowania administracyjnego	81
5. Uprawnienia i obowiązki procesowe strony w ogólnym postępowaniu administracyjnym	88

ROZDZIAŁ III

Pozycja procesowa jednostki w postępowaniu w sprawach nadania stopnia naukowego	93
1. Uwagi wprowadzające	93
2. Jednostka jako strona postępowania w sprawach nadania stopnia naukowego	95
3. Zasady postępowania w sprawach nadania stopnia naukowego i ich wpływ na sytuację prawną strony w tym postępowaniu	101
4. Stadia postępowania w sprawach nadania stopnia naukowego	110
4.1. Etapy przewodu doktorskiego	111
4.2. Etapy postępowania habilitacyjnego	121
5. Uprawnienia i obowiązki strony postępowania w sprawach nadania stopnia naukowego	130
5.1. Uprawnienia i obowiązki procesowe doktoranta	131
5.2. Uprawnienia i obowiązki procesowe habilitanta	135

ROZDZIAŁ IV

Pozycja procesowa jednostki w postępowaniu w sprawach nadania tytułu naukowego profesora	141
1. Uwagi wprowadzające	141
2. Jednostka jako strona postępowania w sprawie nadania tytułu naukowego profesora	143
3. Zasady postępowania w sprawie nadania tytułu naukowego profesora i ich wpływ na kształtowanie pozycji strony w tym postępowaniu	145
4. Stadia postępowania w sprawie nadania tytułu naukowego profesora	154
5. Uprawnienia i obowiązki procesowe kandydata do tytułu naukowego profesora	160

ROZDZIAŁ V

Szczególne uwarunkowania pozycji procesowej jednostki w postępowaniu w sprawach nabycia uprawnień równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia naukowego doktora habilitowanego	167
1. Nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego a stwierdzenie nabycia uprawnień równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania tego stopnia	167
2. Charakter prawny decyzji w sprawie nabycia uprawnień równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia naukowego doktora habilitowanego	176
3. Sprzeciw od decyzji w sprawie nabycia uprawnień równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia naukowego doktora habilitowanego i jego wpływ na sytuację procesową jednostki w postępowaniu w sprawach nabycia tych uprawnień	182
4. Pozycja jednostki w postępowaniu w sprawach nabycia uprawnień równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia naukowego doktora habilitowanego	188

ROZDZIAŁ VI

Jednostka jako adresat rozstrzygnięć w sprawach z zakresu stopnia i tytułu naukowego oraz jej prawo do obrony interesu prawnego w postępowaniu administracyjnym i sądownoadministracyjnym	195
1. Charakter prawny rozstrzygnięć i innych aktów w sprawach z zakresu stopnia i tytułu naukowego	195
2. Prawo strony do odwołania od rozstrzygnięć w sprawach z zakresu stopnia i tytułu naukowego	208
3. Prawo do sądu w sprawach z zakresu stopnia i tytułu naukowego	221
Zakończenie	239
Abstract (postdoctoral dissertation entitled “An individual in the matter of granting a degree and a scientific title proceeding. A study on administrative law”)	247
Bibliografia	251
Wykaz orzecznictwa	261
Wykaz aktów prawnych	263
Od redakcji	265

Wykaz skrótów

Akty prawne:

Konstytucja RP	ustawa z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 78, poz. 483)
k.p.a.	ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz. 1257)
k.c.	ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – kodeks cywilny (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 1025)
p.p.s.a.	ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 1302)
RPA	rozporządzenie Prezydenta RP z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz.U. Nr 36, poz. 341)
rozporządzenie wykonawcze	rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz.U. z 2018 r., poz. 261)
ustawa o NSA	ustawa z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sędzię Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.)
ustawa o stopniach i tytule	ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz. 1789 ze zm.)

ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (lub nowa ustawa)	ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1668)
ustawa wprowadzająca	ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz. 1669)

Czasopisma:

AUWr	„Acta Universitatis Wratislaviensis”
GSP	„Gdańskie Studia Prawnicze”
Mon. Praw	„Monitor Prawniczy”
OMT	„Organizacja, Metody, Technika w Administracji Państwowej”
OSNP	„Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych”
OSPiKA	„Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych”
OSP	„Orzecznictwo Sądów Polskich”
PiP	„Państwo i Prawo”
PS	„Przegląd Sądowy”
RPiES	„Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”
ST	„Samorząd Terytorialny”
ZNSA	„Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego”
ZN UŁ	„Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego”

Inne:

CK (lub Centralna Komisja)	Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów
CBOSA	Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych
dop.	dopisek
Dz.U.	Dziennik Ustaw
PRK	Polska Rama Kwalifikacji
RDN (lub Rada)	Rada Doskonałości Naukowej
NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
WSA	wojewódzki sąd administracyjny
SN	Sąd Najwyższy
Statut CK	Statut Centralnej Komisji do Spraw Stopni i tytułów (załącznik do zarządzenia nr 47 Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 2012 r.)
Tekst jedn.	tekst jednolity
TK	Trybunał Konstytucyjny
z późn. zm.	z późniejszymi zmianami

Wstęp

Problematyka stopni naukowych i tytułu naukowego znajduje się w centrum zainteresowania środowiska naukowego, ale jest również przedmiotem zainteresowania innych środowisk zawodowych, zwłaszcza tych, które na co dzień współpracują z instytucjami naukowymi. W pewnej mierze jest ona przedmiotem zainteresowania całego społeczeństwa, coraz mocniej bowiem zdaje sobie ono sprawę z tego, że od nauki zależy rozwój społeczno-gospodarczy kraju.

Mimo tak szerokiego zainteresowania przedmiotową problematyką, nie była ona dotąd przedmiotem szerszych badań naukowych. Zapewne u podstaw tej sytuacji legło przekonanie, że wystarczające w tym względzie są doświadczenia praktyczne środowiska naukowego, one to bowiem w wystarczającym stopniu legitymizują środowisko do oceny przyjmowanych rozwiązań prawnych w tym zakresie i formułowania stosownych propozycji zmian. Przekonanie to nie wydaje się zasadne. Jeżeli bowiem projektowane rozwiązania prawne przedstawia się w ramach konsultacji społecznych – o ile takie oczywiście są uruchomiane – to opinie środowiska nieoparte wynikami badań naukowych, mają ograniczoną siłę oddziaływania. Już choćby ta konstatacja powoduje, że nie sposób nie opowiedzieć się za postulatem intensyfikacji badań naukowych nad problematyką szkolnictwa wyższego i nauki w ramach różnych dziedzin i dyscyplin naukowych, w tym w ramach nauk prawnych. W moim zamiarze, podjęte na gruncie niniejszej rozprawy badania nad problematyką stopni naukowych i tytułu naukowego mają właśnie wписыwać się w ów postulowany trend badań naukowych.

Nie ulega wątpliwości, że taka będzie nauka, jacy będą uczeni. Od ich wiedzy i umiejętności, innowacyjności w myśleniu i działaniu, wreszcie ich zaangażowania w prowadzone badania, będzie zależał poziom nauki i jej udział w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju. Na ten poziom nauki będzie miał wpływ między innymi status uczonego, kształtowany w dużej mierze certyfikacją jego kwalifikacji (określonym stopniem czy tytułem naukowym).

Problematyka stopni naukowych i tytułu naukowego staje się w tej sytuacji atrakcyjnym polem badawczym dla różnych dziedzin i dyscyplin nauki, w szczególności dla nauk prawnych, w tym prawa (prawa i postępowania administracyjnego¹). Mając to na uwadze, już przed laty podjęłam badania nad problematyką stopni naukowych i tytułu naukowego, uwzględniając zaś swoją specjalizację w zakresie prawa administracyjnego procesowego badania skierowałam na zagadnienia procesowe, dopatrując się w nich istotnej atrakcyjności teoretycznej i nie mniejszego znaczenia praktycznego. Nie bez znaczenia dla przyjętego obszaru badań pozostawał także wspomniany brak szerszego zainteresowania literatury przedmiotową problematyką, przy czym o ile jeszcze w obszarze materialnego prawa administracyjnego spotkać można pojedyncze opracowania monograficzne na ten temat², o tyle w obszarze procesowego prawa administracyjnego w zasadzie brak tego typu opracowań, a istniejące traktują te kwestie w dość wąskim, podyktowanym przyjętymi założeniami badawczymi, zakresie³. Ów brak aktywności badawczej, wspólnie z wyzwaniem życia społeczno-gospodarczego, stał się impulsem do głębszego oglądu naukowego problematyki stopni naukowych i tytułu naukowego.

Przedstawiana monografia z natury rzeczy nie jest pracą analizującą całokształt problematyki stopni naukowych i tytułu naukowego. Prezentuje wyniki badań naukowych przeprowadzonych w obszarze prawa administracyjnego procesowego. Jest teoretycznoprocesowym studium przedmiotowej problematyki, niestroniącym jednak od problemów praktycznych, stąd szerokie odniesienia do orzecznictwa sądów administracyjnych i rozstrzygnięć administracyjnych, dowodzące, że związek teorii z praktyką na gruncie prawa procesowego jest silny. Rozstrzygnięcia administracyjne i orzecznictwo sądowe niejednokrotnie dają asumpt do wniosków teoriiotwórczych i odwrotnie, organy administracji i sądy nierzadko stają przed wyzwaniami związanymi z adaptacją instytucji teoretycznoprawnych na grunt praktyki.

Przedmiotem monografii jest problematyka pozycji jednostki w postępowaniach w sprawach nadania stopnia naukowego i tytułu naukowego, kształtowanych normami, które z założenia powinny sprzyjać wolności badań naukowych i nauczania oraz autonomii akademickiej. Można zasadnie twierdzić, że z punktu widzenia jednostki dla każdej postaci działalności naukowej zasadnicze znaczenie

---

1 O pojęciu prawa i postępowania administracyjnego: zob. Z. Duniewska, *Prawo administracyjne – wprowadzenie*, [w:] R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel (red.), *System Prawa Administracyjnego, Instytucje prawa administracyjnego*, t. 1, Warszawa 2010, s. 128 i n., a także T. Bąkowski, *O relacjach zachodzących pomiędzy administracyjnym prawem ustrojowym i postępowaniem administracyjnym na podstawie kilku przykładów*, [w:] J. Niczyporuk (red.), *Kodyfikacja postępowania administracyjnego. Na 50-lecie K.P.A.*, Lublin 2010, s. 23-24.

2 Zob. J. Pruszyński, *Stopnie naukowe. Studium z prawa administracyjnego*, Warszawa 1983.

3 Zob. np. A. Gill, *Sytuacja procesowa strony w ogólnym postępowaniu administracyjnym i postępowaniach wyjątkowych*, Wrocław 2010; A. Jakubowski, A. Wiktorowska, *Prawo nauki. Zagadnienia wybrane*, LexisNexis 2014, Lex Omega 2018, nr 233451, a także P. Dańczak, *Decyzja administracyjna w indywidualnych sprawach studentów i doktorantów*, Warszawa 2015.

ma pozycja jednostki w postępowaniu, w którym dąży ona, w oparciu o „owoce” tej działalności (osiągnięcia naukowe), do zdobycia godności naukowej w postaci stopnia albo tytułu naukowego. Wydaje się zatem, że owo „oprzyrządowanie prawne” procesu zdobywania tych godności naukowych i wynikająca z niego pozycja jednostki ma fundamentalne znaczenie dla podjęcia przez nią nierzadko żmudnego wysiłku „dążenia do poznania prawdy i przekazywania wiedzy z pokolenia na pokolenie”, które w wymiarze zbiorowym pozwala realizować uczelniom (instytutom badawczym) misję o szczególnym znaczeniu dla społeczności zbiorowej, czynić „kluczowy wkład w innowacyjność gospodarki” oraz przyczynić się do „rozwoju kultury” i „kształtowania standardów moralnych obowiązujących w życiu publicznym”⁴.

Temat niniejszej rozprawy habilitacyjnej jawi się zatem jako ważny dla rozwoju nauki (ściślej dyscypliny naukowej, jaką stanowią nauki prawne), a jego analiza powinna skłaniać do refleksji, czy każdej jednostce w równym stopniu powinna być zapewniona możliwość dostąpienia do grona uczonych i naukowców, a więc aktywnego uczestnictwa w rozwoju tejże nauki, czy też, z uwagi na szczególną wagę wskazanych godności naukowych i wynikającą z niej odpowiedzialność wobec społeczeństwa, decydujące znaczenie powinna mieć wola środowiska naukowego (grona ekspertów), przyjmująca postać sformalizowanej oceny osiągnięć naukowych osoby pretendującej do stopnia bądź tytułu naukowego. Zauważyć przy tym należy, że w literaturze przedmiotu nie stroni się od poglądów, że „dobra nauka opiera się na wspólnocie ekspertów, [...] a *peer review* jest mechanizmem samoregulacji w nauce”⁵. Podnosi się także, iż nauka nie jest przedsięwzięciem podobnym do budowy autostrad, zarządzania gminą albo produkcją konkursów telewizyjnych, podkreślając, że przyjmowanie odmiennego stanowiska w tej kwestii prowadzi do podtrzymania patologii naukowych, które należy zwalczać, a nie traktować jako standard zachowań. Wskazuje się przy tym, że jeśli patologii nie będzie się zwalczać, to nie będzie nauki, lecz jedynie świadczenie usług badawczo-rozwojowych, ewentualnie powiązanych ze świadczeniem usług edukacyjnych⁶. Jednocześnie w literaturze przedmiotu pojawiają się głosy optujące za koniecznością honorowania w postępowaniach o nadanie wspomnianych godności naukowych gwarancji sprawiedliwości proceduralnej charakterystycznych dla większości postępowań administracyjnych, podkreślając przy tym, iż oprócz charakteru przyznawanego w tym postępowaniu „dobra”, nie powinno ono różnić się od innych postępowań administracyjnych w zakresie zasad uczestnictwa strony, a także możliwości zaskarżania aktów administracyjnych w nim wydawanych, i zarazem

4 Zob. preambuła do ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1668).

5 D. Chubin i E. Hackett, *Peerless Science: Peer Review and U.S. Science Policy*, Albany 1990, powołano za H. Izdebskim, *Ile jest nauki w nauce?*, Warszawa 2018, s. 151.

6 H. Izdebski, *Ile jest nauki...*, s. 204, zob. też powołany tam J. Coenen-Huther, *La sociologie des sciences entre positivisme et sociologisme*, „Revue européenne des sciences sociales” 2002, vol. XL, no 124, s. 224 i n.

ubolewające nad stanowiskiem zajmowanym w tej materii przez sądy administracyjne w sytuacji niepomysłnego dla jednostki werdyktu środowiska naukowego⁷.

Niewątpliwie punktem wyjścia dla rozstrzygnięcia powyższych dylematów jest prawidłowe uchwycenie istoty problematyki niniejszej rozprawy. Ta zaś wymaga przede wszystkim wyznaczenia płaszczyzny badawczej, w której będzie można analizować działanie instytucji procesowych kształtujących status prawny jednostki w postępowaniach o nadanie stopnia i tytułu naukowego. Podejmując próbę wyznaczenia tej płaszczyzny, w pierwszej kolejności należy odwołać się do regulacji konstytucyjnych, w tym zwłaszcza do przepisu art. 70 ust. 1 zd. 1 Konstytucji RP⁸, przyznającego każdej jednostce prawo do nauki, podlegające realizacji w drodze edukacji na poziomie podstawowym, ponadpodstawowym, a następnie wyższym⁹. Jednocześnie na uwadze należy mieć przepis art. 73 ustawy zasadniczej, zapewniający każdej jednostce wolność badań naukowych oraz ogłaszania ich wyników (wolność nauki i badań naukowych)¹⁰. Wolność ta, jak zauważa się w literaturze przedmiotu, oprócz możliwości podejmowania różnorodnych procesów myślowych w dążeniu do poznania naukowego zakłada swobodę: wyboru miejsca

7 Zob. T. Brzezicki, P. Sobotko, *Postępowanie w sprawach stopni naukowych a zasady sprawiedliwości proceduralnej*, [w:] A. Jakubowski, A. Wiktorowska, *Prawo nauki...*, nr 233451. Zob. też J. Turek, *Strona w postępowaniu gabinetowym (na przykładzie postępowania w sprawie nadania stopnia lub tytułu naukowego)* – cz. II, „Monitor Prawniczy” 2011, nr 19, s. 1045-1046.

8 Dz.U. Nr 78, poz. 483.

9 Prawo do nauki jest gwarantowane również przez art. 2 Protokołu nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzony w Paryżu w dniu 20 marca 1952 r. (Dz.U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175 ze zm.). Zgodnie z jego treścią: „Nikt nie może być pozbawiony prawa do nauki. Wykonując swoje funkcje w dziedzinie wychowania i nauczania, Państwo uznaje prawo rodziców do zapewnienia wychowania i nauczania zgodnie z ich własnymi przekonaniem religijnymi i filozoficznymi”, powołany za A. Jakubowskim, *Prawo do nauki (art. 2 Protokołu nr 1 do Konwencji) a numerus clausus w szkolnictwie wyższym – uwagi na tle wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 2 kwietnia 2013 r. w sprawie Tarantino i inni przeciwko Włochom*, „Studia Prawa Publicznego” 2014, nr 1, s. 107. W literaturze przedmiotu przyjmuje się, że prawo do nauki w tym ujęciu obejmuje trzy, wzajemnie się uzupełniające, elementy: prawo dostępu do istniejących instytucji i programów nauczania, prawo do uzyskania realnego i efektywnego nauczania oraz prawo do uznania wykształcenia już zdobytego w ramach istniejących systemów nauczania – zob. szerzej: L. Garlicki, *Uwagi do art. 2*, [w:] L. Garlicki (red.), *Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności*, t. II, Komentarz do artykułów 19-59 oraz do Protokołów dodatkowych, Warszawa 2011, s. 550-551, a także J. Mikosz, *Prawo do nauki*, [w:] R. Wieruszewski (red.), *Prawa człowieka. Model prawny*, Wrocław 1991, s. 979-980.

10 W literaturze przedmiotu zwraca się uwagę na mało wyraziste sformułowanie tego prawa, wskazując, że zostało ono wymienione po wolności twórczości artystycznej, niekonieczne zatem uznawane jest za najważniejsze. Podkreśla się jednak, że mimo braku owej wyrazistości wolność badań naukowych i ogłaszania ich wyników jest prawem podstawowym w rozumieniu przyjmowanym w konstytucjach europejskich i w prawie Unii Europejskiej – zob. J. Sobczak, *Wolność badań naukowych – standardy europejskie i rzeczywistość polska*, „Nauka i Szkolnictwo Wyższe” 2007, nr 2, s. 53 i n.; zob. też H. Izdebski, *Ile jest nauki...*, s. 205.

prowadzenia badań naukowych, określania i przyjmowania metod działalności, ogłaszania wyników, rozpowszechniania uzyskanych w trakcie badań informacji i wiedzy we wszelkiej formie oraz swobodę współpracy z wieloma partnerami¹¹. Nadto w ramach wyznaczania płaszczyzny badawczej należy uwzględnić regulację zawartą w art. 70 ust. 5 Konstytucji RP, mocą której ustawodawca zagwarantował autonomię (samodzielność) szkole wyższej, wskazując jednocześnie, że zasady tej autonomii określa ustawa. Nie można bowiem zapominać, że wolność badań naukowych jest nierozzerwalnie sprzężona z ową konstytucyjnie chronioną ideą autonomii szkoły wyższej¹². Konkretyzacja powyższych konstytucyjnych założeń normatywnych znalazła wyraz w postanowieniach aktów niższego rzędu dotyczących szkolnictwa wyższego, badań oraz stopni naukowych i tytułu naukowego, w tym zwłaszcza w dotychczas obowiązujących ustawach: z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym¹³ i z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki¹⁴, a obecnie w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce¹⁵.

Jedną z form realizacji szeroko rozumianego prawa do nauki, a zarazem korzystania z wolności badań naukowych i ogłaszania ich wyników, jest aktywność naukowa i dydaktyczna uzasadniająca żądanie jednostki nadania jej stopnia albo tytułu naukowego w stosownym postępowaniu, o którym w okresie przejściowym stanowi dotychczasowa ustawa o stopniach naukowych i tytule naukowym¹⁶, a po upływie tego okresu – nowa ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce¹⁷.

11 Zob. szerzej M. Jabłoński, *Wolności z art. 73 Konstytucji RP*, [w:] B. Banaszak, A. Preisner (red.), *Prawa i wolności obywatelskie w Konstytucji RP*, Warszawa 2002, s. 562.

12 Por. W. Brzozowski, *Konstytucyjna wolność badań naukowych i ogłaszania ich wyników*, [w:] A. Jakubowski, A. Wiktorowska, *Prawo nauki...*, nr 233451.

13 Tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz. 2183. Ustawa ta utraciła moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 r., poz. 1669), z wyjątkiem art. 98, art. 100, art. 102, art. 103, art. 103a, art. 104 i art. 106, które tracą moc z dniem 31 grudnia 2018 r.

14 Tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz. 1789.

15 Dz.U. z 2018 r., poz. 1668. Ustawę tę wprowadza w życie ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1669), zob. art. 1.

16 Na mocy art. 179 ust. 1-5 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w okresie od dnia wejścia w życie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce do dnia 30 kwietnia 2019 r. na podstawie przepisów tej ustawy (a więc ustawy dotychczasowej – ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki) wszczynane i prowadzone są przewody doktorskie, postępowania habilitacyjne i o nadanie tytułu profesora, a zatem rozwiązanie w niej przyjęte w rozważanym zakresie zachowują aktualność do dnia 31 grudnia 2021 r., z tą bowiem datą niezakończone postępowania o nadanie stopnia i tytułu naukowego podlegają umorzeniu lub zamknięciu.

17 Wszczęcie postępowania w przedmiotowych sprawach w trybie tej nowej ustawy wolą ustawodawcy może nastąpić po dniu 30 września 2019 r. (art. 179 ust. 6 w zw. z ust. 5 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce).

Formalnym wyrazem tego żądania jest złożenie wniosku inicjującego postępowanie w sprawie nadania stopnia naukowego (doktora bądź doktora habilitowanego) albo tytułu naukowego profesora. Wydawać by się mogło, że samo złożenie tego wniosku powinno przesądzać o statusie prawnym jednostki w tych postępowaniach, czyniąc z niej stronę (wnioskodawcę) postępowania. Jednakże posiadanie przez ową jednostkę pełni uprawnień procesowych strony w tych postępowaniach pozostaje kwestią otwartą, wymagającą zbadania. Nie można przy tym zapominać, że postępowania o nadanie stopnia i tytułu naukowego mają współcześnie sformalizowany charakter. Wcześniej uzyskanie godności naukowej, w tym stopnia naukowego, oparte było na relacji mistrz – uczeń, i to wyłącznie gremium akademickie, bez ingerencji zewnętrznej, decydowało o przyznaniu tej godności, zaś stosownym postępowaniem rządziła zasada zaufania do kompetencji owego gremium, a nawet jego wyłączności, wykluczająca jakiegokolwiek zewnętrzne działania kontrolne¹⁸.

Podjmując zatem próbę nakreślenia pozycji procesowej jednostki ubiegającej się o nadanie stopnia albo tytułu naukowego w analizowanych postępowaniach, nie można o tych uwarunkowaniach historycznych zapominać. Świadczą one w istocie o naturze tych postępowań i szczególnej pozycji jednostki zajmowanej w nich na przestrzeni lat, a nawet wieków. Jednocześnie należy dodać, że w postępowaniach dotyczących nadania stopnia naukowego i tytułu naukowego, od niedawna mocą art. 29 ust. 1 ustawy o stopniach i tytule, a obecnie z mocy art. 178 ust. 3 i art. 228 ust. 9 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, odpowiednie zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego¹⁹, w tym także te przepisy, które kształtują pozycję jednostki w postępowaniu administracyjnym. Trzeba też zgodzić się z poglądem, że przepisy k.p.a. wyznaczają podstawowy standard pozycji procesowej jednostki występującej wobec organu administracji publicznej w indywidualnej sprawie rozstrzyganej decyzją administracyjną²⁰. Tymczasem analizowane postępowania rządzą się swoistymi regułami, dopuszczając jedynie odpowiednie stosowanie przepisów k.p.a. Rodzi się zatem pytanie, czy przyjęta przez ustawodawcę formuła wyłącznie odpowiedniego stosowania przepisów k.p.a. w tych postępowaniach będzie wpływać znacząco na ów podstawowy standard pozycji procesowej jednostki, a jeśli tak, to jakie uzasadnienie przyjął ustawodawca, biorąc pod uwagę potencjalną możliwość obniżenia tego standardu w postępowaniu o nadanie określonej godności naukowej (stopnia lub tytułu naukowego)? Odejście bowiem od systemu praw i obowiązków procesowych strony, w tym zwłaszcza od gwarancji procesowych służących zrównoważeniu prawami procesowymi jednostki dominującej pozycji

18 J. P. Pruszyński, *Czy nadanie stopnia naukowego ma charakter decyzji administracyjnej?* (Kilka uwag do projektu ustawy o stopniach i tytułach naukowych z 1983 r.), OMT 1984, nr 2, s. 21.

19 Tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz. 1257 ze zm.

20 J. Borkowski, *Postępowanie administracyjne ogólne i szczególne*, [w:] *Księga Pamiątkowa profesora Eugeniusza Ochendowskiego*, Toruń 1999, s. 77.

organu administracyjnego jako prowadzącego postępowanie oraz załatwiającego sprawę aktem władczym i jednostronnym, musi być – jak podkreśla się w doktrynie prawa administracyjnego – motywowane ważnymi racjami dostrzeganymi przez prawodawcę²¹. *Prima facie* nie można także wykluczyć, że przyjęte w tym zakresie rozwiązanie podyktowane było szczególną specyfiką spraw rozstrzyganych w tych postępowaniach – spraw nauki. Ona zaś, jak wskazuje się w literaturze, nie jest przedsięwzięciem podobnym do budowy autostrad lub zarządzania gminą ani też produkcją konkursów telewizyjnych²². Należy zauważyć, że jeszcze dalej idące odstępianie od owego systemu praw i obowiązków procesowych można dostrzec na przykładzie postępowania w sprawie nabycia uprawnień równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego. Literalne brzmienie powołanego art. 29 ust. 1 ustawy o stopniach i tytule zdaje się wykluczać możliwość zastosowania choćby „odpowiednio” w tym postępowaniu przepisów k.p.a. Takiej też możliwości zdaje się nie przewidywać nowa ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Przyjęty model postępowania w tych sprawach tym bardziej więc skłania do refleksji nad względami, którymi kierował się ustawodawca, odchodząc w tym postępowaniu, jak się wydaje całkowicie, od podstawowego standardu pozycji strony ukształtowanego przepisami k.p.a. i czy rzeczywiście jego zamiarem była rezygnacja z odpowiedniego stosowania w tej zakresie przepisów k.p.a.?

Mając to wszystko na uwadze, przyjmuję, że płaszczyznę badawczą dla analizowanej problematyki jednostki w postępowaniach w sprawach nadania stopnia naukowego i tytułu naukowego wyznacza sfera instytucji procesowych kształtujących pozycję jednostki w tych postępowaniach postrzegana z perspektywy rozwiązań procesowych zapewniających podstawowy standard pozycji jednostki w ogólnym postępowaniu administracyjnym. Konfrontacja rozwiązań procesowych przyjętych w ustawie o stopniach i tytule oraz w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z rozwiązaniami kodeksu postępowania administracyjnego, w tym zwłaszcza uchwycenie odrębności konfrontowanych regulacji, umożliwi nakreślenie pozycji jednostki w postępowaniach o nadanie godności naukowej (stopnia albo tytułu naukowego) i stwierdzenie nabycia uprawnień równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia naukowego doktora habilitowanego, a także pozwoli na ustalenie motywów, którymi kierował się ustawodawca kreując odrębny, choć nieautonomiczny, model postępowania w sprawach nadania stopnia naukowego i tytułu naukowego, krytycznie zresztą oceniany w literaturze²³.

Tak ukształtowana płaszczyzna badawcza zobowiązywała do koncentracji badań na problematyce pozycji strony w postępowaniach w sprawach nadania

21 *Ibidem*, s. 77.

22 H. Izdebski, *Ile jest nauki...*, s. 204, a także J. Coenen-Huther, *La sociologie des sciences entre positivisme et sociologisme*, s. 224 i n.

23 Zob. A. Gill, *Sytuacja procesowa strony w ogólnym postępowaniu administracyjnym i postępowaniach wyjątkowych*, Wrocław 2010, s. 339-341; J. Turek, *Strona w postępowaniu gabinetowym...*, s. 1044-1046.

stopnia i tytułu naukowego, w tle pozostawiając pozycję strony w ogólnym postępowaniu administracyjnym, regulowanym przepisami kodeksu postępowania administracyjnego. Z tego powodu w rozważanym zakresie korzystałam z dokonanych już w literaturze przedmiotu ustaleń, syntetycznie je przytaczając w niniejszej monografii. Z podobnych względów w sposób syntetyczny został nakreślony obowiązujący model postępowania sądownoadministracyjnego służący realizacji prawa jednostki do sądu, co umożliwiło koncentrację badań nad istotą modelu sądowej kontroli w sprawach stopni naukowych i tytułu naukowego.

Wyżej ustalona płaszczyzna badawcza determinuje cel niniejszej monografii. Celem tym jest próba określenia pozycji jednostki w postępowaniach w sprawach nadania stopnia i tytułu naukowego, porównanie tej pozycji ze standardami wyznaczającymi tę pozycję w ogólnym postępowaniu administracyjnym i zarazem próba odpowiedzi na pytanie, jakie ważne względy zdecydowały o tak szczególnym ukształtowaniu owej pozycji procesowej jednostki w postępowaniach o nadanie stopnia i tytułu naukowego. Ustawodawca, kształtując tę pozycję, posłużył się bowiem wskazaną powyżej formułą odpowiedniego stosowania przepisów k.p.a. we wspomnianych postępowaniach, dopuszczając tym samym możliwość obniżenia standardu pozycji procesowej jednostki w tych postępowaniach.

Tak sformułowany cel monografii zobowiązywał do postawienia tezy związanej z oczekiwanym wynikiem badawczym. Założyłam, a następnie w toku badań weryfikowałam, twierdzenie, że pozycja jednostki w postępowaniach w sprawach o nadanie stopnia i tytułu naukowego nie może być kształtowana na takich samych zasadach jak w ogólnym postępowaniu administracyjnym regulowanym przepisami k.p.a., bowiem nadanie w tej mierze certyfikatu określonych kwalifikacji naukowych nie jest tym samym, co przyznanie stronie innego, typowego uprawnienia, jako że do uzyskania owego certyfikatu kwalifikacji konieczne jest spełnienie szczególnych warunków, w tym posiadania szczególnych predyspozycji do wykonywania zadań uczonego, zdolności i, w istocie, talentu. Dopiero wówczas można – jak się wydaje – spełnić wymagania materialnoprawne w tym zakresie (wykazać się twórczością w określonej dziedzinie). Stąd też oceny dokonywane w tym zakresie nie są łatwe, wymagają szczególnej wiedzy eksperckiej, przez co istotnie wpływają na pozycję jednostki w tych postępowaniach.

Realizacji celu i tezy niniejszej rozprawy podporządkowałam jej konstrukcję. Rozprawa liczy sześć rozdziałów.

W rozdziale I zatytułowanym *Stopnie naukowe i tytuły naukowe w regulacjach prawnych kształtujących przedmiotową problematykę*, mającym charakter wprowadzający, analizie poddałam regulacje kształtujące system stopni i tytułów naukowych w Polsce po odzyskaniu niepodległości, wskazując w ten sposób na uwarunkowania historyczne postępowań o nadanie stopnia i tytułu naukowego. Rozdział ten zawiera także rozważania dotyczące aspektu przedmiotowego i podmiotowego obecnie obowiązujących regulacji prawnych w tym względzie. Podjęłam w nim także próbę nakreślenia relacji zachodzących między postępowaniami w sprawach nadania stopnia i tytułu naukowego a ogólnym postępowaniem

administracyjnym, przyjmując, że omawiane postępowania, zarówno w kształcie nadanym dotychczasową ustawą o stopniach i tytule, jak i nową ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, należą do kategorii szczególnych postępowań administracyjnych o nieautonomicznym charakterze²⁴, rządzących się odrębnymi regułami wynikającymi przede wszystkim z przepisów tych ustaw. Odpowiednie stosowanie przepisów k.p.a. w tych postępowaniach polega zaś na tym, że jedne przepisy k.p.a. znajdują w tych postępowaniach zastosowanie wprost, bez żadnych modyfikacji, inne wymagały będą dostosowania do charakteru rozpatrywanej sprawy, a niektóre w ogóle nie będą miały w nich zastosowania. Podzieliłam przy tym w pełni pogląd J. Borkowskiego, że w powyższych postępowaniach przepisy k.p.a. mają ograniczone zastosowanie, bo jest ono przede wszystkim posiłkowe, a więc tylko dopełniające już istniejącą w ustawie i aktach wykonawczych regulację czynności postępowania organów właściwych w sprawie²⁵.

Rozdział II, pt. *Standard pozycji procesowej jednostki kształtowany przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego*, ukazuje pozycję procesową jednostki w ogólnym postępowaniu administracyjnym z odniesieniem do poglądów doktryny i orzecznictwa sądowego dotyczących koncepcji strony, zasad ogólnych kodeksu postępowania administracyjnego i ich roli w kształtowaniu tej pozycji, stadiów postępowania oraz uprawnień i obowiązków procesowych strony w tym postępowaniu jako determinantów jej sytuacji procesowej. Analiza tych zagadnień posłużyła nakreśleniu podstawowego standardu pozycji procesowej jednostki (strony postępowania) w ogólnym postępowaniu administracyjnym celem dalszej konfrontacji tego standardu ze standardem pozycji jednostki wyznaczonym przepisami normującymi problematykę stopni naukowych i tytułu naukowego.

Pozycja procesowa jednostki w postępowaniach w sprawach nadania stopnia naukowego to materia rozdziału III, w którym zawarłam rozważania nad koncepcją strony w regulacjach poświęconych problematyce stopni naukowych i tytułu naukowego, zasadami postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego, jego stadiami (w tym fazami przewodu doktorskiego i etapami postępowania habilitacyjnego) oraz uprawnieniami i obowiązkami procesowymi strony postępowania o nadanie stopnia naukowego jako determinantami jej pozycji procesowej w tym postępowaniu.

W kolejnym, IV rozdziale, zatytułowanym *Pozycja procesowa jednostki w postępowaniu w sprawach nadania tytułu naukowego profesora*, analogicznie jak w rozdziale poprzednim, przedmiotem mojej refleksji stała się pozycja procesowa kandydata do tytułu naukowego profesora. Przyjęłam, że ustawa o stopniach i tytule wprowadza obiektywną koncepcję strony, omówiłam zasady tego postępowania

24 Podobnie: A. Gill, *Sytuacja procesowa strony...*, s. 330; H. Izdebski, J. M. Zieliński, *Ustawa o stopniach naukowych i tytule...*, s. 121-122, a także A. Wilczyńska, P. Wilczyński, *Stopnie i tytuł naukowy*, [w:] Z. Duniewska, B. Jaworska-Dębska i M. Stahl (red.), *Prawo administracyjne materialne*, Warszawa 2014, s. 587-589.

25 J. Borkowski, *Podstawy prawne nadawania...*, s. 164.

i ich rolę w kształtowaniu pozycji strony. Ukazałam także etapy tego postępowania oraz prawa i obowiązki procesowe strony, konstatując, że także i w tym postępowaniu daje się przypisać dominującą rolę zasadzie szczególnego znaczenia wiedzy eksperckiej (prymatu wiedzy eksperckiej) wymuszającej ograniczony czynny udział strony w tym postępowaniu.

Rozdział V, zatytułowany *Szczególne uwarunkowania pozycji procesowej jednostki w postępowaniu o sprawie nabycia uprawnień równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego*, poświęciłam ukazaniu szczególnego położenia procesowego jednostki biorącej udział w tym postępowaniu (strony postępowania). W ramach prowadzonych badań dokonałam porównania procedury nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego z trybem stwierdzenia nabycia uprawnień równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania tego stopnia, przedstawiłam charakter prawny decyzji w sprawie stwierdzenia nabycia uprawnień równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego oraz omówiłam kwestie związane z uchynieniem tej decyzji w drodze sprzeciwu.

W ostatnim VI rozdziale pt. *Jednostka jako adresat rozstrzygnięć w sprawach z zakresu stopnia i tytułu naukowego i jej prawo do obrony interesu prawnego w postępowaniu administracyjnym i sądownoadministracyjnym* przedmiotem badań uczyniłam kwestie charakteru prawnego rozstrzygnięć w sprawach z zakresu stopnia i tytułu naukowego i stwierdziłam, że mają one charakter decyzji administracyjnych w rozumieniu przyjętym na gruncie k.p.a. Refleksją naukową objęłam także kwestię charakteru prawnego decyzji rektora w sprawie nadania uprawnień równoważnych i przyjęłam, odwołując się do wcześniejszych ustaleń, że jest ona także decyzją administracyjną, bowiem spełnia jej wszystkie cechy. W dalszej części przedmiotem badań uczyniłam decyzje podejmowane w trybach nadzwyczajnych określonych w dotychczasowej ustawie o stopniach i tytule (w wyniku wznowienia postępowania w sprawie nadania stopnia lub tytułu naukowego i w wyniku stwierdzenia nieważności postępowania w tych sprawach), jak i uregulowanych w nowej ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (w wyniku wznowienia postępowania w sprawie nadania stopnia lub tytułu naukowego i w wyniku stwierdzenia nieważności decyzji w tych sprawach). Następnie przedmiotem refleksji stały się kwestie związane z prawem strony do odwołania od rozstrzygnięć w sprawach z zakresu stopnia i tytułu naukowego oraz modyfikacjami tego prawa przyjętymi w drodze rozwiązań obowiązujących na gruncie ustawy o stopniach i tytule oraz ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Analizie poddałam w tym względzie także regulacje zawarte w Statucie Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów. Ostatnią kwestią badawczą znajdującą wyraz w tym rozdziale jest prawo do sądu w sprawach z zakresu stopnia i tytułu naukowego.

Pracę wieńczy zakończenie, w którym syntetycznie przedstawiłam wyniki badań nad przedmiotową problematyką, konfrontując je z założeniami przyjętymi we wstępie do niniejszej monografii. Odniosłam się w nim także do kwestii wprowadzenia ewentualnych zmian w rozważanym zakresie przez nową ustawę Prawo

o szkolnictwie wyższym i nauce oraz skutków procesowych dla jednostki wynikających z rozwiązań przyjętych w przepisach przejściowych zawartych w ustawie z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Badania, o których mowa, prowadziłam, stosując metody badawcze właściwe naukom prawnym, a mianowicie metodą dogmatycznoprawną, analizie poddając obowiązujące normy prawne, oraz metodą historyczną, analizując stan prawny obowiązujący w przeszłości. Sięgnęłam także do dwóch kolejnych metod badawczych, w tym w znacznym stopniu do metody empirycznej (socjologicznej), umożliwiającej badanie, jak określone normy prawne funkcjonują w praktyce, oraz – w mniejszym stopniu – do metody prawnoporównawczej, a to ze względu na ograniczoną możliwość porównania procedury przyznawania stopni naukowych w innych państwach. Owe procedury nie zawsze mają tam charakter zuniformizowany. Często stanowią przedmiot ustaleń samych uczelni czy też innych jednostek naukowych²⁶ i traktowane jest to jako przejaw ich autonomii²⁷. To zaś oznacza, że badana w niniejszej monografii pozycja jednostki w polskich postępowaniach w sprawach nadania stopnia naukowego i tytułu naukowego jest w tej mierze dość oryginalnym rozwiązaniem, z trudem dającym się porównać z rozwiązaniami innych państw. Trzeba zauważyć, że również polski ustawodawca w nowych regulacjach prawnych, zdaje się po części zmierzać w kierunku przekazania uczelniom uprawnień do samodzielnego decydowania o kwestiach proceduralnych (w tym szczegółowego trybu postępowania) związanych z nadawaniem stopni naukowych, wyposażając w stosowne kompetencje senaty uczelni (rady naukowe instytutów)²⁸. Na tym tle jako niezrozumiałe jawi się natomiast nowe rozwiązanie dotyczące odstąpienia od udziału tychże uczelni w postępowaniach w sprawach nadania tytułu naukowego profesora²⁹. O ile to pierwsze rozwiązanie można odczytywać w kategoriach wyjścia naprzeciw idei autonomii szkół wyższych, o tyle drugie zdaje się autonomię przekreślać.

Praca zawiera stan prawny na dzień 1 października 2018 r. Tak określony stan prawny powoduje, że przedmiotem zainteresowania w prowadzonych badaniach są zarówno rozwiązania kreowane dotychczasową ustawą o stopniach i tytule z 2003 r., jak również nową ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 2018 r., przy czym te ostatnie rozwiązania były przedmiotem badań najpierw w oparciu o projekty ustawy, a następnie na podstawie ustawy uchwalonej i podpisanej przez

26 E. Karpowicz, *Stopnie naukowe w krajach Unii Europejskiej*, Kancelaria Sejmu – Biuro Studiów i Ekspertyz, Informacja Nr 453, luty 2003, s. 2. Zob. też K. Korhoda, *Suplement do dyskusji o habilitacjach – kilka przypomnień*, „Pauza Akademicka” 2018, nr 409, s. 2-3.

27 Por. ścieżkę kariery naukowej w kilku uniwersytetach brytyjskich, amerykańskich, kanadyjskich, irlandzkich i tureckich – aneksy 1 i 2 do książki: S. Waltoś, A. Rozmus (red.), *Kariera naukowa w Polsce. Warunki prawne, społeczne i ekonomiczne*, Warszawa 2012, s. 259 i n. Zob. też K. Korhoda, *Suplement do dyskusji...*, s. 2-3.

28 Zob. art. 192 ust. 2 i art. 221 ust. 14 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

29 Zob. art. 228 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Prezydenta RP – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz towarzyszącej jej ustawy wprowadzającej nowe rozwiązania, tj. ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Taki stan rzeczy spowodował, że istotna część wysiłku badawczego została skierowana na problemy okresu przejściowego. Trzeba też w tym miejscu podnieść, że jedynie ramowy charakter regulacji nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w części dotyczącej stopni naukowych i przekazanie senatowi uczelni (radzie naukowej instytutu) prawa do stanowienia o szczegółowych kwestiach z tego zakresu na tym etapie wdrażania nowych rozwiązań prawnych istotnie utrudniał ich ocenę. Tym niemniej podjęłam taką próbę, wychodząc z założenia, że moje oceny i wnioski dotyczące instytucji prawnych, którymi zajmuję się w niniejszej monografii, staną się pełniejsze, w sytuacji kiedy analizie poddam zarówno regulacje dotąd obowiązujące, które zgodnie z regulacjami przejściowymi jako przepisy dotychczasowe mają zastosowanie do przedmiotowych postępowań do 31 grudnia 2021 r.³⁰, jak i te, które rozpoczynają swoje obowiązywanie w kształcie nadanym nową ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce³¹.

---

30 Zob. art. 179 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zgodnie z którym przedmiotowe postępowania prowadzone na zasadach dotychczasowych niezakończone do dnia 31 grudnia 2021 r. odpowiednio umarza się albo zamyka się.

31 Zob. art. 179 ust. 6 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w myśl którego przedmiotowe postępowania wszczęte po dniu 30 września 2019 r. prowadzi się na podstawie nowej ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, z uwzględnieniem odrębności dotyczących osiągnięć naukowych kandydatów do stopnia albo tytułu naukowego wskazanych w tym przepisie.